

Sensorveileder til hjemmeeksamen emne 302

Innhold i emnet, samt litteratur finner du som er sensor her:

<https://www.hiof.no/studier/emner/hv/2020/host/hsvpl30214.html>

Læringsutbytte:

Etter gjennomført emne skal studentene være i stand til å:

- 1. Beskrive hvordan ulike psykiske lidelser, atferdsforstyrrelser, og rusproblemer kan påvirke barn, unge og voksnes liv generelt og personer med utviklingshemming spesielt.
- 2. Beskrive ulike evidensbaserte tiltak med forebyggende og behandlende effekt i forhold til psykisk helse.
- 3. Beskrive hvordan arbeidet med kvalitet, kontroll og tilsyn i helse- og sosialsektoren foregår.
- 4. Beskrive hvordan nasjonale føringer får betydning for forebyggende og behandlende tiltak for mennesker med psykisk sykdom.

Ferdigheter

- 5. Analysere grunnleggende livsbetingelser og iverksette tiltak for å fremme og videreutvikle evnen til å mestre livskriser og psykososiale belastninger.
- 6. Analysere og koordinere helhetlige tjenestetilbud til enkeltpersoner og grupper
- 7. Identifisere forhold ved samfunnet som kan påvirke utviklingen av psykososiale vansker og psykisk sykdom.
- 8. Gjennomføre saksbehandling i forhold til enkeltvedtak på tjenester.
- 9. Gjennomføre saksbehandling i forhold til enkeltvedtak ved bruk av tvang og makt
- 10. Identifisere og drøfte faglige dilemmaer vernepleieren står overfor som miljøarbeider og saksbehandler.

Studentene bør skrive om:

Kommunikasjon er grunnlaget i all samhandling med andre mennesker. Vi må forstå pasienten og se deres problemer og muligheter. Ut fra din kompetanse som vernepleier i psykiatritjenesten, hva slags utfordringer og muligheter ser du for Familien som helhet og for dem enkeltvis?

Gjør rede for hvordan Steins rusmisbruk påvirker medlemmene i familien, hvilke risikofaktorer gjenkjenner dere i casen.

Studentene bør redegjøre for mulig diagnose(r), de mulige konsekvenser og risikofaktorer det kan få for den enkelte og familien; uforutsigbarhet, skolevegring, det å ikke klare å gi slipp, å ikke nå frem i 'systemet', etc.

Det er sannsynlig at studentene vil fokusere på Affektive lidelser og ruslidelse— det forventes at studenten viser til ICD-10, både i forhold til Psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser.

Undervisning dette året hatt særlig fokus på affektive lidelser, rus og på psykose, de har kort vært innom diagnosen personlighetsforstyrrelser, samtidig er hele boken fra Snoek og

Engedal på pensum. I tillegg har i de i forelesning hatt fokus på utfordringer ved dobbeltdiagnoser og medbestemmelse. Klarer de å se dette i sammenheng bør dette til gode sees.

Beskriv hvilken betydning nasjonale føringer har for forebyggende og behandlende tiltak og tjenester for denne familien.

Brukermedvirkning er et gjennomgående tema gjennom hele studiet. Ny endring i lov om psykisk helsevern setter denne enda mer i fokus, og dette har vært et gjennomgående tema både i undervisning om psykisk helse og i tema omhandlende saksbehandling. Lovverk setter krav til aktiv bruker medvirkning, dette er viktig at studenten å presisere.

Nasjonale føringer for psykisk helse, ulike lover for spesialisthelsetjenestene, og de kommunale tjenestene, statlige retningslinjer, veiledere og prosedyrer, er studentene blitt gjort kjent ved via forelesninger, pensum, gruppearbeid, ferdighetstrening og seminar. Her under tre eksempel:

Pakkeforløpet for utredning og behandling i psykisk helsevern, barn og unge (som trer i kraft 1.1.21) er introdusert for studenten og det er da nærliggende å tenke at dette vil bli nevnt.

Betydning av samhandlingsreformen, og at kommunene står fritt til å velge behandling ut fra de tjenester de tilbyr, og ikke nødvendigvis de tilbud som tilrådes fra spesialisthelsetjenestene har vært et tema i flere av forelesningen. At dette medfører frustrasjon for pasienter/ brukere/ ansatte og pårørende kan være et tema som blir belyst.

ROP retningslinjen er pensum og har vært fremhevet i flere av forelesningen.

Drøft statlige og/eller kommunale tjenester dere mener kan være aktuelle for denne familien.

Studentene i løpet av emnet skrevet Individuelle planer og fattet enkeltvedtak som har vært vurdert. Det forventes at de foreslår vedtak på aktuelle tiltak, et eksempel kan være at familien ut fra Lov om Barnevernstjenester får vedtak på familieveiledning. Det forventes at studentene henviser til riktig lovverk og tjenestenivå. (*§ 1-1.Lovens formål; Loven skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår*). Andre aktuelle tiltak kan være Lovfeste behandling i spesialisthelsetjenesten (Lov om spesialisthelsetjenesten og Lov om psykisk helsevern) eller behandling i primærhelsetjenesten (Lov om helse- og omsorgstjenesteloven).

Beskrive hvilken betydning nasjonale føringer har for de forebyggende og behandlende tiltakene og tjenester for denne jenta og familien. Pakkeforløpet for utredning og behandling i psykisk helsevern, barn og unge (som trer i kraft 1.1.21) er introdusert for studenten og de som

Studentene forventes å komme med forslag til behandling, eks praktisk bistand, foreldreveiledning og støttekontaktordning, BPA, Kognitiv terapi, Motiverende intervju for behandling, og miljøterapeutisk arbeide 8i og utenfor institusjon). Det å kunne reflektere over engen rolle som utdannet Vernepleier (Lov om helsepersonell m.v. Lov om helse- og omsorgstjenesteloven)

Helsedirektoratet (2011). Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse – ROP-lidelser. (rev. 2012). IS-1948 (133s.)
<http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/nasjonal-faglig-retningslinje-personer-med-rop-lidelser/Sider/default.aspx>

ICD-10: Den internasjonale statistiske klassifikasjonen av sykdommer og beslektede helseproblemer 2015. Helsedirektoratet. Kap. V (44 sider).
<https://helsedirektoratet.no/publikasjoner/icd-10-den-internasjonale-statistiske-klassifikasjonen-av-sykdommer-og-beslektede-helseproblemer-2015>
344.04 Kj

Kjellefold, A. (2013). Retten til individuell plan. Bergen: Fagbokforlaget (4. utgave). ISBN 978-82-450-1422-8 (118 sider). Hele boken.
344.03 Kj

Kjønstad, A. & A. Syse (2012). Velferdsrett I. Grunnleggende rettigheter, rettssikkerhet og tvang. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag (5. utgave). ISBN 978-82-05-043036-5 (18 sider)
Kap. 3.1: Opplæring, arbeid og arbeidsløshet (s. 123-132 og s. 140-149)
362.2 Sa

Norvoll, R. (red.) (2013). Samfunn og psykisk helse. Samfunnsvitenskapelige perspektiver. Oslo: Gyldendal Norsk forlag AS. ISBN 978-82-05-40913-2. Hele boka. 312 s.
616.898 Me

Oterholt, F. og Haugen G. B. (2015) Mening og Mestring ved psykoselidelser
Kap 5. Når livet går i stykker – er det livet som må repareres.
Kap 7. Når livet mister mål og mening.
Kap 10. Å gjøre det umulige mulig. - Om samvalg og samtale.
Universitetsforlaget AS (35 sider)
ISBN 978-82-15-02381-6

Solberg, M. & Berg, G. (2015) Familieperspektivet i psykisk helsevern. Sykepleien.no (7 sider)
Sosial- og helsedirektoratet (2004). Kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene, 42 s. Oslo. En veileder. (IS-1201) ISBN 82-8081-054-4 <http://helsedirektoratet.no/publikasjoner/kvalitet-i-pleie-og-omsorgstjenesten/Sider/default.aspx>

Stortingsmelding nr. 47 (2008-2009). Samhandlingsreformen. Rett behandling – på rett sted – til rett tid. Helse- og omsorgsdepartementet s.11-88 (77 sider) www.regjeringen.no

Stroebe, M. Schut, H. og Stroebe, W (2011). Helsemessige følger av sorg. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 48(9), 883 - 897 (10 sider). www.psykologtidsskriftet.no
362.2 Ps

Ulland, D., A. B. Thorød & E. Ulland (red.) (2015). Psykisk helse. Nye arenaer, aktører og tilnærminger. Oslo: Universitetsforlaget. ISBN9788215024035.(223) Fra side 23-255 s.

Lover, forskrifter og rundskriv

Lov om kommuner og fylkeskommuner

Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova)

Lov om Stortingets ombudsmann for forvaltningen

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)

Lov om behandlingsmåter i forvaltningssaker (forvaltningsloven)

Lov om pasient- og brukerrettigheter

Lov om helsepersonell m.v.

Lov om helse- og omsorgstjenesteloven

Lov om psykisk helsevern

Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen

Lov om spesialisthelsetjenesten www.lovdatabasen.no

Karaktersetting.

For å få karakteren A eller B må de ulike delene av oppgaven være godt gjort rede for. Videre må studentene vise god vurderingsevne gjennom valg av tjenester, begrunnelse for valgene og drøftingen. For karakterene C og D vil graden av drøfting i oppgaven være avgjørende. I en minimumsbesvarelse, karakteren E, forventes redegjørelse av det som etterspørres, noen eksempler med drøfting.

symbol	betegnelse	generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	god	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.